

Közös dolgaink

VISSZHANG - LXIII. évfolyam, 49. szám, 2019. december 6.

Vásárhelyi Mária *Rendezni végre közös dolgainkat* című írásában (ÉS, 2019/47., nov. 22.) a XII. kerületi Apor Vilmos téren felállított *Igazak Fala* emlékművel kapcsolatos kérdéseire válaszolnék. Az emlékművön szereplő személyek neve történészi munkám közreműködésével került a falra. A Terror Háza Múzeum Pokorni Zoltán kezdeményezésére 2004-ben elindított egy olyan projektet, amelynek az volt a célja, hogy összegyűjtsük azoknak a zsidómentőknek a nevét, akik a Jad Vasem Intézet szigorú követelményeinek nem tudtak megfelelni, viszont bizonyíthatóan részt vettek zsidómentésben. Az akciót a Terror Háza a rádióban, újságokban meghirdette, és közvetlenül hozzám érkeztek be a levelek. Az számított zsidómentőnek, aki legalább három tanú bizonyítéka alapján személyesen vett részt mentési akcióban, vagy olyan zsidó személy jelentkezett, akit mentettek vagy a családját mentették – gondolom, ez eléggé hihető ügy, habár ezt a bejelentést is ellenőriztük. A jelentkezők mindegyikével személyes, rögzített interjú készült, majd szükség esetén levéltári kutatások alapján tovább szűrtem az esetleges nyilas érintettséget. A végleges névsor, kb. 200 név ellenőrzésre átkerült egy független, történészekből álló bizottsághoz. Ez a lista szűkült le arra a 130 névre, amelyek kikerültek az Igazak Falára. Ezek alapján válaszaim a következők: 1. A Terror Háza Múzeum a kiválasztás szempontjait és a felvett interjúkat archiválta. 2. A névsort nem a Terror Háza alkalmazottai véglegesítették, hanem független történészbizottság.

Továbbá szeretném felhívni a figyelmüket arra is, hogy az Igazak Falán szereplő személyek pontosabb azonosító adatait Budapest Főváros Levéltárában, illetve a Terror Háza archív anyagában megtalálhatják. Meg kell jegyeznem azonban, hogy a vonatkozó iratok sok esetben védett időkorú személyes és különleges adatokat tartalmaznak, ezért kutatásukhoz a levéltári törvény előírásai értelmében tudományos támogatói állásfoglalás szükséges.

(A szerző az Országos Rabbiképző Zsidó Egyetem kultúrtörténész szakon végzett hallgatója)